

פרק ראשון - כל הזבחים

משנה

כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ - שֶׁנִּשְׁחַטוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן, כִּגוֹן שֶׁשַׁחַט עוֹלָה לְשֵׁם שְׁלָמִים, הָרִי דֵם בְּשָׂרִים, הוֹרֵק אֶת דָּמָם וּמְקַטֵּר אֶת אֲבֵרֵיהֶם עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. אֵלֶּא שְׁלֵא עָלוּ קֶרְבָּנוֹת אֵלּוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם הַזִּבְחָה, וְצִרִיכִים הֵם לְהֵבִיא קֶרֶבֶן אַחֵר לְתִשְׁלוּם חוֹבָתָם וּלְשׁוּחְטוֹ לְשִׁמּוֹן. מְקוֹר דִּין זֶה יִבְאֵר בְּדַבְרֵי הַגְּמָרָא לְהֵלֵךְ (א).

וְכֵן הוּא בְּכָל הַקֶּרְבָּנוֹת, חוּץ מִן הַפֶּסַח וְהַתְּמָאִת, שֶׁאִם נִזְבְּחוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן נִפְסְלוּ לְגַמְרֵי, וְאִין דָּמָם נִזְרַק, וְאִין אִימֹרִיהֶם קֶרְבִּים עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, וּבִשְׂרָם אֲסוּר בְּאֲכִילָה. וְלֵהֲלֹךְ (ב) תְּבַאֵר הַגְּמָרָא אֶת מְקוֹר דִּין זֶה מִהַכְּתוּבִים.

מִפְרֶשֶׁת הַמִּשְׁנָה: הַפֶּסַח שֶׁנִּשְׁחַט שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן פְּסוּל רַק כְּשֶׁקֶרֶב בְּזִמְנוֹ, שֶׁהוּא מִחֻצוֹת יוֹם אַרְבַּעַה עֶשֶׂר בְּנִיסָן עַד הָעֶרֶב. אֲבָל אִם שַׁחְטוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן קוֹדֵם לְכֵן אוֹ לְאַחַר מִכֵּן הָרִי הוּא כֶּשֶׁר, שֶׁכֵּן הִלְכָה בִּידֵינוּ שֶׁפֶסַח בְּשֶׁאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה נַעֲשֶׂה שְׁלָמִים, וְשְׁלָמִים שֶׁנִּשְׁחַטוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן כְּשֶׁרִים. וְאוֹלָם הַתְּמָאִת בְּכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁחַטָה שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן הִיא פְּסוּלָה.

שִׁיטַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּאִשֶּׁם שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, אִף הָאִשֶּׁם שֶׁנִּשְׁחַט שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן פְּסוּל מִדֵּה טַעַם שִׁיבּוּר בְּסַמּוּךְ. נִמְצָא שֶׁשְׁלֵשָׁה קֶרְבָּנוֹת שֶׁנִּשְׁחַטוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן פְּסוּלִים, הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ שֶׁהוּא מִחֻצוֹת יוֹם אַרְבַּעַה עֶשֶׂר בְּנִיסָן עַד הָעֶרֶב, וְהַתְּמָאִת וְהָאִשֶּׁם בְּכָל זְמַן.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּבִיאוֹר טַעַמוֹ. הָרִי הַתְּמָאִת בָּאֵחָ לְכַפֵּר עַל הַטְּמָא, וְכִמּוֹן כֵּן הָאִשֶּׁם לְכַפֵּר עַל הַטְּמָא. וְאִם כֵּן יֵשׁ לְלִמּוּד בְּבִנְיָן אֲב אִשֶּׁם מִחֻטָּאת, מִטָּה הַטְּמָאִת פְּסוּלָה שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן, אִף הָאִשֶּׁם פְּסוּל שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן.

שִׁיטַת יוֹסֵי בֶן חוּנִי בְּדִין שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן: יוֹסֵי בֶן חוּנִי אָמַר, כָּל הַזִּבְחִים הַנִּשְׁחָטִין בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר בְּנִיסָן לְשֵׁם פֶּסַח, וְכֵן כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּשְׁחַטוּ בְּכָל זְמַן לְשֵׁם תְּמָאִת, הָרִי הֵם פְּסוּלִין. וְאִף שֶׁאִם נִשְׁחַטוּ לְשֵׁם זִבְחִים אַחֵרִים הֵם כְּשֶׁרִים, אֲךָ כְּשֶׁנִּשְׁחַטוּ לְשֵׁם פֶּסַח וְחֻטָּאת דִּינָם כְּפֶסַח וְחֻטָּאת שֶׁנִּפְסְלוּ בְּשִׁינֵי שִׁמּוֹן. וְלֵהֲלֹךְ (א) יִבְאֵר מְקוֹרוֹ שֶׁל יוֹסֵי בֶן חוּנִי.

שִׁיטַת שְׁמַעוֹן אַחֵי עוֹרִיָה בְּדִין שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן: שְׁמַעוֹן אַחֵי עוֹרִיָה אָמַר, כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּשְׁחָטוּ לְשֵׁם קֶרֶבֶן אַחֵר הַזִּבְחָה מִתְּחִלָּה בְּקִדּוּשָׁתוֹ, הָרִי הֵם בְּשָׂרִין. אֲבָל אִם שַׁחְטוּ לְשֵׁם קֶרֶבֶן אַחֵר הַזִּבְחָה מִתְּחִלָּה בְּקִדּוּשָׁתוֹ, הָרִי הֵם פְּסוּלִין לְגַמְרֵי.

מִפְרֶשֶׁת שְׁמַעוֹן אַחֵי עוֹרִיָה אֶת דְּבָרֵיהֶם: בִּיעֲד הֵם אוֹפְנֵי לְשֵׁם גְּבוּהָ וּלְשֵׁם נִמּוּךְ, קְדָשִׁי קְדָשִׁים שֶׁנִּשְׁחָטוּ לְשֵׁם קְדָשִׁים קְלִים פְּסוּלִין, אֲבָל

קְדָשִׁים קְלִים שֶׁנִּשְׁחָטוּ לְשֵׁם קְדָשִׁי קְדָשִׁים בְּשָׂרִין, שֶׁכֵּן קִדּוּשַׁת קְדָשִׁי קְדָשִׁים גְּבוּהָ מִקִּדּוּשַׁת קְדָשִׁים קְלִים. וְכֵן הַכְּבוֹד וְהַמְּעָשֶׂר שֶׁנִּשְׁחָטוּ לְשֵׁם שְׁלָמִים, בְּשָׂרִין, אֲבָל שְׁלָמִים שֶׁנִּשְׁחָטוּ לְשֵׁם כְּבוֹד וּלְשֵׁם מְעָשֶׂר, פְּסוּלִין. וְהוּא מִשׁוּם שֶׁקִּדּוּשַׁת שְׁלָמִים גְּבוּהָ מִקִּדּוּשַׁת כְּבוֹד וּמְעָשֶׂר. שֶׁכֵּן שְׁלָמִים טַעוּנִים אַרְבַּע מִתְּנוֹת מִן הָדָם עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְאֵילוֹ בְּכוֹר וּמְעָשֶׂר טַעוּנִים מִתְּנָה אַחַת בְּלֶבֶד. וְכֵן שְׁלָמִים טַעוּנִים סְמִיכָה, וְנִסְכִּים, וְתִנּוּפַת חוּהָ וְשׁוֹק, וְאֵילוֹ בְּבָכוֹר וּמְעָשֶׂר לֹא נִאֲמָרוּ כָּל מִצְוֹת אֵלּוּ.

גמרא

שִׁינֵינוּ בְּמִשְׁנָה: 'כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן כְּשֶׁרִים, אֲלֵא שְׁלֵא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה'. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: לְמַה לִּי לְמִיתְּנָא - לְמַה לָּה לְמִשְׁנָה לְהֵאָרִיךְ בְּלִשְׁוֹנָה וּלְשִׁנּוֹת 'אֵלֶּא שְׁלֵא עָלוּ, לִיתְנֵי - יֵשׁ לָהּ לְשִׁנּוֹת 'וְלֹא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה' בְּלֹא תִיבַת 'אֵלֶּא, שֶׁכֵּן שִׁינֵינוּ בְּפִסְחִים (א) 'לְעוֹלָם יִשְׁנָה אָדָם לְתַלְמִידוֹ דְּרַךְ קִצְרָה'.

מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: הֵיא קָא מְשַׁמְעָה לָן הַמִּשְׁנָה בְּאַרְיֻכּוֹת לְשׁוֹנָה, שֶׁלְבַעֲלִים הוּא דְלֹא עָלוּ לְשֵׁם חוֹבָה זִבְחִים אֵלּוּ שֶׁנִּשְׁחַטוּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן, אֲבָל בְּקִדּוּשַׁתֵּיהוֹ קְדָשִׁים, וְאִסוּר לְשִׁנְיַי בְּהוּ - עֵדִין בְּקִדּוּשָׁתָם הֵם עוֹמְדִים וְאִסוּר לְהַמְשִׁיךְ אֶת שְׂאֵר הָעֲבוּדוֹת וּלְחַשֵּׁב בְּהֵם לְשֵׁם זִבְחָה אַחֵר. וְכִדְרָבָא. דְּאָמַר רַבָּא, עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחָטָה שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן, אִסוּר לְזַרְזֹק אֶת דָּמָהּ שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן, אֲלֵא יֵשׁ לְזוּרְקוֹ לְשִׁמּוֹן טַעַם אִיסוּר זְרִיקָה שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן אִפִּילוֹ לְאַחַר שְׁחִיטָה שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן. מִפְרֶשֶׁת הַגְּמָרָא: אִיבְעִית אִימָא, טַעַם הָאִיסוּר הוּא מִכְּבָרָא.

וְאִיבְעִית אִימָא, טַעַם הָאִיסוּר הוּא מִקְרָא. אִיבְעִית אִימָא, סְבָרָא הִיא שֶׁאִיסוּר לְחַשֵּׁב מִחֻשְׁבַּת שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן בְּשֶׁאֵר עֲבוּדוֹת, שֶׁכֵּן מְשׁוּם דְּשִׁנְיַי בְּהוּ, כָּל הֵנִי לִישְׁנֵי בְּהוּ וְלִזְזִיל - וְכִי מִשׁוּם שִׁינֵינוּ בְּהוּ פַעַם אַחַת בְּמִחֻשְׁבַּת הַשְּׁחִיטָה, רְשָׁאֵי לְהַמְשִׁיךְ וּלְשִׁנּוֹת בְּהוּ בְּשֶׁאֵר הָעֲבוּדוֹת.

וְאִיבְעִית אִימָא, מְקוֹר הָאִיסוּר הוּא מִמָּה שֶׁנִּאֲמַר בְּקִרְאָ (וּבְרַסִּים בִּנְיָה), 'מוֹצֵא שְׂפָתָיִךָ תִּשְׁמָרוּ וְעֵשִׂיתִי, כִּי אֲשֶׁר נִדְרַתְּ לָהּ' אֶלְהִיָּהּ נִדְבַח' וְגו', הֵיא נִדְבַח - וְכִי קֶרֶבֶן זֶה שֶׁנִּדְרָה הָאָדָם בְּלִשׁוֹן נִדְרָה הוּא נִדְבַח, כְּלוּמָה, הִלְכָה בִּידֵינוּ שֶׁבְּקֶרְבָּנוֹת שֶׁאָדָם מַחֲיִיב אֶת עַצְמוֹ מִרְצוֹנוֹ יִשְׁנֵם שְׁנֵי סוּגִים. שֶׁאִם אָמַר בְּלִשׁוֹן 'הָרִי עָלַי עוֹלָה' הָרִי זֶה נִדְרָה, וְאִם לְאַחַר שֶׁהִקְדִּישׁ בְּהֵמָה לְנִדְרוֹ אֲבָדָה אוֹ מִתָּה הָרִי הוּא חַיִּיב בְּאַחֲרִיזוּתָהּ, וְעָלוּ לְהֵבִיא אַחֵר תַּחְתִּיהָ. אֲבָל אִם אָמַר עַל בְּהֵמָה מִסוּיִימַת 'הָרִי זֶה עוֹלָה' מִיָּד הִיא מִתְקַדֶּשֶׁת בְּקִדּוּשַׁת מִזְבֵּחַ, וְאִם מִתָּה אוֹ אֲבָדָה אֵינוֹ חַיִּיב בְּאַחֲרִיזוּתָהּ, שֶׁכֵּן לֹא הִתְחַיֵּב אֲלֵא בְּהֵבֵאת בְּהֵמָה זֶה בְּלֶבֶד. וְלִפִּי זֶה הַכְּתוּב הָאִמּוֹר לְכַאוֹרָה תִּמּוּהָ, שֶׁמֵּאֲחֵר שֶׁפִּתַּח בְּלִשׁוֹן נִדְרָה 'כֹּאשֶׁר נִדְרַתְּ, מִדּוּעַ סִיִּים בְּלִשׁוֹן 'נִדְבַח'.

59 לשמן יכול להכלל גם סתמא, ואם כן מנין לנו סתמא בקדשים
60 כשר.
61 מנסה הגמרא להוכיח את הדין האמור ממשנה אחרת: **אֵלָא יֵשׁ**
62 להוכיח סתמא בקדשים עולה לשם חובה, **מְהָא דְתַנְּנָן לְהֵלֵן** (ג.)
63 הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן, קבל והלך וזרק שלא לשמן, או
64 לשמן ושלא לשמן, או שלא לשמן ולשמן, פסולים. **בִּיצֵד** היא
65 שחיטה **לְשָׁמֶן וְשֵׁלָא לְשָׁמֶן** שהיא פסולה, כגון שבתחילת שחיטת
66 הפסח חישב עליו **לְשָׁמֶן פְּסָח**, ובסוף השחיטה חישב עליו **לְשָׁמֶן**
67 **שְׁלָמִים**.
68 מסיקה הגמרא את ראייתה: **מַעֲמָא** שהפסח פסול באופן האמור,
69 הוא רק משום **דְּאִמְרַב** בשעת שחיטתו **לְשָׁמֶן פְּסָח וְלְשָׁמֶן שְׁלָמִים**, **הָא**
70 – אבל אם בתחילת השחיטה חישב **לְשָׁמֶן פְּסָח**, ובסוף השחיטה שחט
71 **בְּסִתְמָא**, הרי הוא **כְּשֵׁר**. **אֵלָמָא** – מוכח מכאן ש**סִתְמָא** של קדשים
72 **כְּנִשְׁחֵטוּ לְשָׁמֶן דְּמִי**, ואין צריך לחשוב עליהם בפירוש לשמם, שאם
73 לא כן מדוע אם חשב בתחילת השחיטה לשם פסח ובסופה שחט
74 בסתמא כשר, הלא הוא כמו שנשחט לשם פסח ולשם שלמים.
75 דוחה הגמרא: **דִּילְמָא שְׂאֵנִי הָתָם** – יתכן ששונה פסח שנשחט לשמו
76 ובסתמא, מפסח שנשחט כולו בסתמא, משום **דְּאִמְרִינוּן**, **כֵּל הַעֲוִיָּשָׁה**
77 **עַל דַּעַת רְאִשׁוֹנָה הוּא עֲוִיָּשָׁה**, ומאחר שתחילת השחיטה היתה
78 לשמו נמשכת השחיטה כולה אחרי מחשבתו הראשונה, ואף
79 שבסופה לא חשב כלום הרי היא כעשייה כולה לשמו. ועדיין יתכן
80 שאם כל השחיטה נעשתה בסתמא היא פסולה.
81 ושוב מוכיחה הגמרא: **אֵלָא מְסִיפָא** של המשנה האמורה יש להוכיח
82 סתמא כשר. ששנינו שם, כיצד היא שחיטה **שֵׁלָא לְשָׁמֶן וְלְשָׁמֶן**
83 שהיא פסולה, כגון שבתחילת שחיטת הפסח חישב עליו **לְשָׁמֶן**
84 **שְׁלָמִים**, ובסוף השחיטה חישב עליו **לְשָׁמֶן פְּסָח**.
85 מסיקה הגמרא את ראייתה: **מַעֲמָא** שהפסח פסול באופן האמור,
86 הוא רק משום **דְּאִמְרַב** בשעת שחיטתו **לְשָׁמֶן שְׁלָמִים וְלְשָׁמֶן פְּסָח**, **הָא**
87 – אבל אם בתחילה שחט **בְּסִתְמָא** ובסוף השחיטה חישב עליו **לְשָׁמֶן**
88 **פְּסָח**, הרי הוא **כְּשֵׁר**. ומכאן סתמא בקדשים הוא כמו שנשחטו
89 לשמם.
90 דוחה הגמרא: **דִּילְמָא שְׂאֵנִי הָתָם** – יתכן ששונה פסח שנשחט
91 בסתמא ולשמו, משום **דְּאִמְרִינוּן יוֹכִיחַ סוּפּוֹ עַל הַתְּחִילָתָא**, ומאחר
92 שסוף השחיטה נעשתה לשמו, אף תחילתה נחשבת כמו שנעשתה
93 לשמו, אבל אם כל השחיטה נעשתה בסתמא יתכן שהיא פסולה.
94 **אִי נְפִי**, לעולם יתכן סתמא פסול, אלא **אִיִּי דְתַנָּא** – אגב ששנה
95 התנא בבבא הקודמת **לְשָׁמֶן וְשֵׁלָא לְשָׁמֶן**, **תַּנָּא נְפִי** – שנה גם כן
96 **שֵׁלָא לְשָׁמֶן וְלְשָׁמֶן**, והוא הדין בסתמא ולשמה שהוא פסול.
97 מוכיחה הגמרא: **אֵלָא** המקור לכך סתמא בקדשים כשר הוא **מְהָא**
98 – ממשנה זו (להלן מה), **לְשָׁמֶן שֵׁשֶׁה דְּבָרִים הִזְכִּיר נִזְכָּח, לְשָׁמֶן זָבַח** –
99 לשם קרבן זה שלשמו הוקדשה הבהמה, **לְשָׁמֶן זָבַח** – שיתכפר בו
100 בעליו ולא אחר, **לְשָׁמֶן הַשֶּׁם**, **לְשָׁמֶן אֲשִׁים** – שתאכל האש את
101 הברש, **לְשָׁמֶן רִיחַ** – שיעלו ריח בהקטרתם, **לְשָׁמֶן נִחוּחַ** – לשם נחת
102 רוח לפני הקדוש ברוך הוא, שאמר ונעשה רצונו. **וְחִטָּאת וְאֲשִׁים**
103 קרבים אף **לְשָׁמֶן** אותו **הַחֲטָא** שלשמו הם באים.
104 **וְאִמְרַב רַבִּי יוֹסִי אָף מִי שֵׁלָא הִיָּה כְּלַבּוֹ לְהַקְרִיב לְשָׁמֶן אַחַת מִכָּל**
105 **שֵׁשֶׁה דְּבָרִים אֵלּוּ**, אלא הקריב בסתם, הקרבן **כְּשֵׁר**, **שְׁכֵן תַּנָּא בֵּית**
106 **דִּין הוּא** לשחוט בסתם, כמבואר בסמוך.
107 מפרשת הגמרא את דברי רבי יוסי: **אֲתַנּוּ בֵּית דִּין דְּלֵא לִימָא לְשָׁמֶן**
108 – התנו בית דין שישחטו את הקרבן בסתם ולא יזכירו בשחיטתו
109 ששחטתם אותו לשמו, **דִּילְמָא אֲתִי לְמִימַר שֵׁלָא לְשָׁמֶן** – שמה
110 יטעה ויסבור שהוא קרבן אחר, ויבא לומר ששחטו שלא לשם מה
111 שהוא באמת אלא לשם אותו קרבן שהוא מחליפו בו.
112 מסיקה הגמרא את ראייתה: **וְאִי סִלְקָא דַּעְתְּךָ סִתְמָא פְּסוּלָא, קְרִימִי**
113 **בֵּית דִּין וּמְתַנֵּי מִיִּלְתָּא דְּמִיפְסִיל בֵּיהּ** – ואם יעלה על דעתך שקרבן
114 שנשחט בסתמא פסול, איך יתכן שיעמדו בית דין ויתקנו להקריב את
115 הקרבן בלא לומר שהשחיטה לשמו, הלא הוא נפסל באופן זה.
116 והמורכב מדברי רבי יוסי סתמא בקדשים כשר.

1 הלא **נָדַר הוּא. אֵלָא** בהכרח שכונת הכתוב היא, **שֵׁאם כְּמָה**
2 **שְׁנַדְרַת עֲשִׂית וְהַקְרַבְתוּ** לשמו, **יְהֵא נָדַר** ויעלה לשם חובתך 'כאשר
3 נדרת, **וְאִם לֹא** תקריבנו לשם מה שנדרת אותו אלא לשם זבח אחר,
4 **נְדָבָה יְהֵא** קרבן זה, וכאילו התנדבת אותו לשם נדבה אחרת ולא
5 לשם הנדר הראשון, ואיך יוצא בו ידי חובת נדרך. הרי לנו שקרא
6 הכתוב לקרבן שנשחט שלא לשמו נדבה, **וְנָדָבָה מִי שְׂרִי לְשִׁנּוּיָהּ** **כֵּה**
7 – וכי מותר לשנות בנדבה ולהקריבה לשם זבח אחר, הלא שנינו
8 להלן (בס) שאסור לחשב מחשבת פסול בקדשים, שנאמר (ויקרא י ז)
9 'הַמְקַרְיָב אֹתוֹ לֹא יִחָשֵׁב'. ומכאן שאפילו שנשחט הזבח שלא לשמו,
10 ושוב אין הבעלים יוצא בו ידי חובתו, מכל מקום אסור לזרוק את דמו
11 שלא לשמו כדון נדבה.
12 קושיית רבא מסתירת דין לשמה בקדשים לדין לשמה בגט. רבא דרש
13 בשבת במקום ששמו 'בי חרמך', ולא יכול היה רב פפא לבוא
14 לדרשה, משום ששהה בליל שבת מחוץ לתחום שבת של עיר זו.
15 **אִמְרַב לִיה רַבִּינָא לְרַב פְּפָא, לֹא הוּיָת נִגְוִן בְּאוֹרְתָא בְּתַחֲוָמָא מִי**
16 **חֶרְמֶךָ** – חבל שלא היית עמנו אמש בתוך תחומה של העיר 'בי
17 חרמך', ולא יכולת לשמוע את דרשת רבא. **דְּרַמִי רַבָּא מִיִּלֵּי**
18 **מַעֲלִיתָא אַהֲרָדִי, וְשִׁנֵּי לְהוּ** – שהקשה רבא על שתי שמועות נאות
19 הסותרות זו את זו, ואחר כך יישב את הסתירה שביניהן.
20 מפרשת הגמרא את דברי רבא: **מֵאִי מִיִּלֵּי מַעֲלִיתָא** – מה הן אותן
21 שמועות נאות הסותרות זו את זו, **דְּתַנְּנָן** במשנתנו, **כֵּל הַזְּבָחִים**
22 **שְׁנִזְבְּחוּ שֵׁלָא לְשָׁמֶן כּו',** כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם
23 חובה, ומשמע מלשון המשנה, **דְּמַעֲמָא** שלא עלו לשם חובה הוא
24 דווקא משום דנשחטו **שֵׁלָא לְשָׁמֶן** אלא לשם זבח אחר, **הָא** אם לא
25 חשב כלום בשעת השחיטה אלא שחטן **בְּסִתְמָא**, **עָלוּ נְפִי לְפַעֲלִים**
26 **לְשָׁמֶן חוֹבָה. אֵלָמָא**, שעבודה בקרבנות **בְּסִתְמָא** בלא שום מחשבה
27 **נְפִי** כאילו נעשו **לְשָׁמֶן דְּמִי**.
28 מסיקה הגמרא את קושיית רבא: **וְרַמִּינְהִי**, הלא שנינו בגיטין (כד), **כֵּל**
29 **הַגִּט שְׁנִכְתַּב שֵׁלָא לְשָׁמֶן** **הַאֲשֶׁה** המתגרשת בו **פְּסוּלָא**, שכן נאמר
30 בפרשת גירושין (דברים כד א) **וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת**, ודרשו חכמים
31 משמועות 'לה' היא 'לשמה'. 'להלכה בידנינו, שלא רק אם שנכתב
32 הגט לשם אשה אחרת הוא פסול, אלא אם נכתב **בְּסִתְמָא** בלא
33 מחשבה לשם אשה מסוימת **נְפִי פְּסוּלָא** הוא. וקשה, מה בין קדשים
34 שנשחטו בסתם שהם כשרים לבין גט שנכתב בסתם שהוא פסול.
35 **וְשִׁנֵּי** – ותיירץ רבא **וְזָבָחִים כְּפָתָם לְשָׁמֶן** הם **עוֹמְדִין**, שכן דינם
36 להקרב לשם אותו זבח שהוקדשו לשמו, ועל כן אף כשלא חשב
37 עליהם כלום בשעת השחיטה, הרי זה כאילו נשחטו לשם מה שהם.
38 אבל **הַאֲשֶׁה כְּפָתָא לְאוּ לְגִירוּשֵׁין עוֹמְדָתָא**, ועל כן צריך לחשוב
39 בשעת כתיבת הגט לכותבו לשם אשה זו.
40 דנה הגמרא במקור דברי רבא שקדשים שנשחטו בסתמא שהם
41 עולים לשם חובה, שואלת הגמרא: **וְזָבָחִים** שנשחטו **בְּסִתְמָא** שהם
42 **כְּשִׁירִין** עולים לשם חובה, **מְגֻלוּן**.
43 מנסה הגמרא להוכיח את הדין האמור: **אִילִימָא מְהָא דְתַנְּנָן** – אם
44 תאמר שמקור דין זה הוא ממה ששנינו במשנתנו, **כֵּל הַזְּבָחִים**
45 **שְׁנִזְבְּחוּ שֵׁלָא לְשָׁמֶן כּו'** כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה,
46 **וְלֹא קִתְּנִי שֵׁלָא נִזְבְּחוּ לְשָׁמֶן**. ואם אף בסתמא אינם עולים לשם
47 חובה, הייה לה למשנה לשנות 'שלא נזבחו לשמן', שמשמע מכך
48 שאף בסתמא אינם עולים לשם חובה, ומאחר שלא שנתה המשנה
49 כך, אלא שנתה 'נזבחו שלא לשמן', משמע שדווקא אם עקר בפירוש
50 את שמם ושחטם לשם זבח אחר אינם עולים לשם חובה, אבל
51 בסתמא הם עולים לשם חובה.
52 דוחה הגמרא והוכחה זו: הלא **לְנִבִי גִט נְפִי קִתְּנִי** **כֵּל הַגִּט שְׁנִכְתַּב**
53 **שֵׁלָא לְשָׁמֶן אַשֶׁה פְּסוּלָא, וְלֹא קִתְּנִי שֵׁלָא נִכְתַּב לְשָׁמֶן אַשֶׁה פְּסוּלָא**.
54 והרי הלכה בידנינו בגט שבסתמא הוא פסול, ואם כדבריו שלשון
55 'שנכתב שלא לשם אשה' משמע דווקא לשם אשה אחרת לא היה
56 למשנה לשנות בלשון זו, אלא היה לה לשנות בלשון 'שלא נכתב
57 לשם אשה' הכוללת גם סתמא. אלא ודאי שאין הכרח בדקדוק
58 האמור, אלא בלשון 'שנכתב שלא לשם אשה' וכן 'שנזבחו שלא

1 דנה הגמרא במקור דברי רבא שגט שנכתב בסתם פסול. שואלת
 2 הגמרא: וְגַבִּי גִט דְּסִתְמָא פְּסוּל, מְגַלְגֵן – מנין לנו דין זה שמכוחו
 3 הקשה רבא מדוע סתמא בקדשים כשר.
 4 מנסה הגמרא להוכיח דין זה אִילֵימָא – אם תאמר שמקורו הוא
 5 מִהָא דִּתְנֵן – ממה ששנינו במשנה בגיטין (כד), אדם שרצה לגרש את
 6 אשתו, והִיָּה עוֹבֵר בְּשׂוֹק וְשָׂמַע סוֹפְרִים מְקַרְיִן לפני תלמידיהם
 7 ומכתיבים להם, 'אִישׁ פְּלוֹנִי גִירָשׁ פְּלוֹנִית מְטָקוּם פְּלוֹנִי', וְאָמַר
 8 אותו אדם 'זֶה שְׂטִי וְזֶה שֵׁם אִשְׁתִּי' ואגרש בגט זה, פְּסוּל גִּט זֶה
 9 מִלְּגִירָשׁ בּוֹ, משום שלא נכתב לשם גירושי אשה זו. והרי גט זה לא
 10 נכתב לשם אשה אחרת, אלא נכתב בסתם, ומכאן שסתמא בגט
 11 פסול.

12 דוחה הגמרא: לעולם יתכן שגט שנכתב בסתמא שלא לשם אשה
 13 מסוימת כשר, והאופן שבו פוסלת המשנה את הגט דִּילְמָא הוא
 14 בְּדֶרֶב פְּסָא. דְּאָמַר רַב פְּסָא בביאור דברי המשנה, הָכֵּן – כאן
 15 במשנה, פְּסוּפְרִים הָעֲשׂוּיִין לְהַתְלַמֵּד את מלאכת כתיבת הגט
 16 עֲסָקִינָן – אנו עוסקים, וְלֹא אֵיבְתוּב [נכתב] גט זה לְשׁוּם פְּרִיָּתוּת
 17 כְּלָל, ועל כן הוא פסול. אבל גט שנכתב לשם גירושין, אפילו שלא
 18 נכתב לשם אשה מסוימת אלא בסתמא למי שירצה לגרש בו, עדיין
 19 יתכן שהוא כשר.
 20 שוב מוכיחה הגמרא: אֵלָּא מִהָא – מהמשך דברי המשנה האמורה
 21 יש להוכיח שסתמא בגט פסול.